

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/308/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113234474
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Frimmelová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1113234474.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Frimmelovej a členov senátu JUDr. Valérie Kleinovej a Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej v právnej veci žalobkyne: V. O. G., D.. XX.XX.XXXX, N. G. W. F., zast. Advokátskou kanceláriou Škamla, s.r.o., so sídlom Makovického 15, Žilina, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo vnútra SR, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 18. februára 2016, č.k. 15C 197/2013-84, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa od žalovaného domáhala náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur podľa zák. č. 514/2003 Z.z., titulom nezákonného pozbavenia osobnej slobody v trvaní 38 dní, tvrdiac, že na základe nezákonných rozhodnutí Oddelenia hraničnej kontroly PZ Čierna nad Tisou došlo k jej zaisteniu a pozbaveniu jej osobnej slobody od 16.04.2012 do 23.05.2012. Žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

2. Z vykonaného dokazovania zistil, že rozhodnutím PPZ úradu hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstva hraničnej polície Sobrance, oddelenie hraničnej kontroly PZ Čierna nad Tisou č. PPZ-HCP-SO11-73-005/2012 zo dňa 16.04.2012 (ďalej len „prvé rozhodnutie polície“) bola žalobkyňa dňa 16.04.2012 oddelením hraničnej kontroly PZ Čierna nad Tisou zaistená na účel vrátenia podľa medzinárodnej zmluvy podľa § 88 ods. 1 písm. d) zák. č. 404/2011 Z.z. a zároveň bola podľa § 88 ods. 5 zák. č. 404/2011 Z.z. umiestnená do Útvary policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 15.10.2012. Z rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 4Sp 4/2012-45 zo dňa 26.04.2012 zistil, že krajský súd zrušil predmetné rozhodnutie polície č. PPZ-HCP-SO11-73-005/2012 zo dňa 16.04.2012 a vec vrátil na ďalšie konanie. Z rozhodnutia PPZ úradu hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstva hraničnej polície Sobrance, oddelenie hraničnej kontroly PZ Čierna nad Tisou č. PPZ-HCP-SO11-73-011/2012 zo dňa 04.05.2012 (ďalej len „druhé rozhodnutie polície“) zistil, že žalobkyňa bola zaistená oddelením hraničnej kontroly PZ Čierna nad Tisou podľa § 88 ods. 1 písm. d) zák. č. 404/2011 Z.z. na účel jej vrátenia v zmysle Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ukrajinou o readmisii osôb, nakoľko sa neoprávnene zdržiava na území Slovenskej republiky a zároveň bola podľa § 88 ods.5 zák. č. 404/2011 Z.z. umiestnená do Útvary policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 15.10.2012, pričom lehota plynie od 16.04.2012. Z rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 2Sp 10/2012-36 zo dňa 10.05.2012 zistil, že krajský súd zrušil toto rozhodnutie polície č. PPZ-HCP-SO11-73-011/2012 zo dňa 04.05.2012 a vec vrátil na ďalšie konanie. Zo zápisnice o vyjadrení účastníka konania zo dňa 16.04.2012 pod č. PPZ-HCP-SO11-P-15/2012 vyplýva, že žalobkyňa odpovedala na otázku: Ste si vedomá toho, že v súčasnej dobe nemáte platné povolenie na pobyt resp. platné vízum, ktoré by Vás oprávňovali zdržiavať sa na území Slovenskej republiky? odpoveďou: Áno som si vedomá. Na otázku: Viete, že povolenie na pobyt Francúzska je

falošné? odpovedala: Áno viem o tom. Na otázku: Uvedomujete si skutočnosť, že sa zdržiavate na území Slovenskej republiky bez oprávnenia? odpovedala: Áno som si toho vedomá.

3. Vec posúdil právne podľa ust. § 3 ods. 1 písm. b), § 4 ods. 1 písm. b), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2 a 3, § 7, § 15 ods. 1 a § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Konštatoval, že žalobkyňa žiadala nemajetkovú ujmu 10.000 eur titulom nezákonných rozhodnutí orgánu verejnej správy o zaistení a pozbavení jej osobnej slobody od 16.04.2012 do 23.05.2012 (38 dní). Uviedol, že medzi stranami bolo sporné, či sú vyššie špecifikované rozhodnutia polície, ktoré boli na základe riadneho opravného prostriedku žalobkyne Krajským súdom v Košiciach zrušené, nezákonnými rozhodnutiami v zmysle § 6 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z.. Vyhodnotil, že prvé rozhodnutie polície zo dňa 16.04.2012 bolo na základe riadneho opravného prostriedku rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č.k. 4Sp 4/2012-45 zo dňa 26.04.2012 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie preto, že rozhodnutie bolo nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, a teda nie pre nezákonnosť. Druhé rozhodnutie polície zo dňa 04.05.2012 bolo na základe riadneho opravného prostriedku rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č.k. 2Sp 10/2012-36 zo dňa 10.5.2012 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie preto, že bol nedostatočne zistený skutkový stav a rozhodnutie bolo nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, a teda nebolo zrušené pre nezákonnosť. Dospel potom k záveru, že nakoľko predmetné rozhodnutia polície zo dňa 16.04.2012 a zo dňa 04.05.2012 neboli zrušené ako nezákonné, nevzniklo žalobkyňi právo na náhradu nemajetkovej ujmy nimi spôsobenej.

4. V odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že v zmysle ust. § 8 ods. 6 písm. a) zák. č. 514/2003 Z.z. nevznikne právo na náhradu škody osobe, ktorá si vznik škody zaviniła svojim konaním. V tejto súvislosti poukázal na to, že mal z vylsuchu žalobkyne vo veci zaistenia preukázané, že svojim vedomým protiprávnym vstupom na územie SR z Ukrajiny a použitím falošnej identifikačnej karty na pobyt Francúzskej republiky sama zaviniła, že začalo konanie o zaistení, a to v dôsledku jej vlastného vedomého protiprávneho konania, a že zaistenie od 16.04.2012 do 23.05.2012 si zaviniła sama. S poukazom na záver, že žalobkyňi právo na náhradu škody podľa § 8 ods. 6 písm. a) zák. č. 514/2003 Z.z. nevzniklo, uviedol, že sa z dôvodu hospodárnosti konania ďalej náhradou nemajetkovej ujmy podľa § 17 ods. 2 cit. zákona nezaoberal. Vysvetlil tiež, že objektívna zodpovednosť štátu je založená na kumulatívnom splnení troch podmienok, a to nezákonné zaistenie, resp. pozbavenie osobnej slobody v dôsledku nezákonného rozhodnutia, vznik škody, resp. nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť medzi nezákonným zaistením a vznikom škody. Mal za to, že už prvá podmienka objektívnej zodpovednosti nebola splnená, keďže predmetné rozhodnutia polície neboli zrušené pre nezákonnosť a žalobkyňi tak nevzniklo zákonné právo na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej týmito rozhodnutiami o zaistení. Ohľadom príčinnnej súvislosti uviedol, že ak by aj žalobkyňi vznikla škoda, túto si svojim konaním zaviniła sama, keď súhlasil s vyjadrením žalovaného, že konanie o jej zaistení začalo v dôsledku jej vlastného vedomého protiprávneho konania. Zdôraznil, že podmienky objektívnej zodpovednosti musia byť splnené kumulatívne, pričom žalobkyňa nespĺnila ani jednu. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a plne úspešnému žalovanému ich náhradu nepriznal, keďže si žiadne trovy neuplatnil.

5. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu včas odvolanie a žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a jej žalobe v celom rozsahu vyhovieť a priznať jej náhradu trov konania. Súdu prvej inštancie vytkla nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku, ako i skutočnosť, že sa stotožnil so všetkými tvrdeniami žalovaného, pričom sa nijak nevysporiadal s jej tvrdeniami. Nesúhlasila ani s jeho záverom, že špecifikované rozhodnutia polície nie sú nezákonné, odôvodneným tým, že boli zrušené pre nedostatočne zistený skutkový stav a pre nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov, a nie pre nezákonnosť. Mala za to, že na základe uvedeného nesprávneho záveru súd prvej inštancie tiež nesprávne vyhodnotil, že nebola naplnená podmienka v zmysle § 6 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z.. V tejto súvislosti s poukazom na ust. § 250j ods. 1 a 2 O.s.p. argumentovala, že súdy v konaní o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov preskúmajú zákonnosť týchto rozhodnutí. Ak súd dospeje k záveru, že rozhodnutie je zákonné, žalobu zamietne, a ak dospeje k záveru, že je nezákonné, napadnuté rozhodnutie zruší. Mala za to, že ak súd zruší rozhodnutie pre ktorýkoľvek z dôvodov uvedených v § 250j ods. 2 O.s.p., zrušuje ho pre jeho nezákonnosť. Záver súdu prvej inštancie o tom, že rozhodnutia polície neboli zrušené pre nezákonnosť, považovala aj s poukazom na výklad pojmu nezákonnosť rozhodnutia Najvyšším súdom SR (sp. zn. 4MCdo 20/2009 z 30.5.2011), za nesprávny. Namietala tiež, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval § 8 ods. 6 písm. a) zák. č. 514/2003 Z.z., keď poukázala na to, že jej nebol uložený trest, ochranné opatrenie a ani nebola vzatá do väzby, a preto je aplikácia predmetného ustanovenia

vylúčená. Za nezrozumiteľný považovala aj názor, že sama zavinila konanie o zaistení, keď uviedla, že požiadala o azyl ešte predtým, ako bolo vydané rozhodnutie o zaistení v dôsledku čoho bolo konanie o jej administratívnom vyhostení prerušené. Zdôraznila, že k poškodeniu jej práv došlo nezákonným pozbavením jej osobnej slobody po dobu 38 dní a citovala § 17 ods. 3 a 4 zák. č. 514/2003 Z.z. upravujúce určenie výšky nemajetkovej ujmy. V tejto súvislosti uviedla, že pri posudzovaní veci je potrebné vychádzať predovšetkým z rozsudku ESLP vo veci Emin c/a Holandsko z 29.05.2012, z ktorého vyplýva, že už samotné pozbavenie práva na osobnú slobodu v rozpore s článkom 5 ods. 1 až 4 Dohovoru zakladá priamy nárok dotknutej osoby na odškodnenie, a ak jej súd takýto nárok neprizná napriek tomu, že zistí nezákonnosť rozhodnutia o zaistení, jedná sa o porušenie článku 5 ods. 5 Dohovoru. S poukazom na § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. a na skutočnosť, že 1/30 priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v národnom hospodárstve v roku 2012 (770 eur) predstavuje 25,67 eur, ako i skutočnosť, že bola zaistená 38 dní mala za to, že výška jej nemajetkovej ujmy predstavuje najmenej 975,46 eur. Zdôraznila, že vzhľadom na jej zraniteľné postavenie cudzinca, ktorý sám nie je schopný sa účinne brániť, bol opakovane zaistený a nemal žiadnu právnu istotu v tom, ako s ním budú príslušné orgány nakladať, žiadala 10.000 eur.

6. Žalovaný žiadal vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne napadnutý rozsudok potvrdiť, keď mal za to, že súd prvej inštancie použil správne právne predpisy, ktoré aj správne aplikoval, dostatočne zistil skutkový stav a vyvodil správne závery. Vo vzťahu k tvrdeniam žalobkyne o preukázaní všetkých podmienok daných zákonom č. 514/2003 Z.z. a jej opakovaným odkazom na rozsudky ESLP poukázal na rozsudok Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 21C 53/2012, potvrdený Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 8Co 565/2013, podľa ktorého ak žalobca dostatočne spoľahlivo nepreukázal dôvodnosť uplatnenej nemajetkovej ujmy, keď náležite nepreukázal rozsah nepriaznivých následkov, ktoré mu mali v súvislosti s nesprávnym úradným postupom vzniknúť, všeobecné tvrdenia a len odkaz na rozhodnutia ESLP automaticky tento nárok nezakladajú. S rozhodnutím súdu prvej inštancie sa v celom rozsahu stotožnil a zdôraznil, že nelegálna migrácia znamená neoprávnené prekročenie hranice krajiny bez platných cestovných dokladov, víz a povolenia na pobyt, alebo neoprávnené zotrúvanie na území krajiny po skončení ich platnosti, pričom z výpovede samotnej žalobkyne do zápisnice v konaní č. PPZ-HCP-SO11-P-15/2012 zo dňa 16.04.2012 vyplýva, že v jej prípade ide o nelegálneho migranta. Mal za to, že zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z.z. nie je odškodňovanie nelegálnych migrantov, teda osôb, ktoré si v dôsledku ich vlastného a vedomého protiprávneho konania privodili správne konanie.

7. Žalobkyňa zotrvala vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného na svojom odvolaní a zdôraznila, že ako a prečo došlo k jej zaisteniu je irelevantné, keď dôležitou je skutočnosť, že v súvislosti s jej zaistením boli vydané dve nezákonné rozhodnutia, na základe ktorých jej bola obmedzená osobná sloboda, a teda má nárok na odškodnenie.

8. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 C.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné. Napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pretože je založený na neúplnom a selektívnom hodnotení dôkazov a nesprávnom právnom posúdení veci, v dôsledku čoho súd prvej inštancie už nehodnotil ďalšie tvrdenia žalobkyne ani neustálil na základe hodnotenia dôkazov ďalší, pre posúdenie veci rozhodujúci skutkový stav, a teda vykonal nedostatočné dokazovanie. Napadnutý rozsudok je potom predčasný.

9. Podľa ust. § 470 ods. 1 a 2 veta prvá C.s.p. ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. V uvedeného prechodného ustanovenia § 470 C.s.p. a s prihliadnutím na skutočnosť, že žaloba, o ktorej bolo napadnutým rozsudkom rozhodnuté, samotný napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako i odvolanie žalobkyne spadajú pod režim procesných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.06.2016, posudzoval odvolací súd napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, podľa v čase konania a rozhodnutia účinných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a rozhodol podľa aktuálnej právnej úpravy, teda Civilného sporového poriadku.

10. Odvolací súd konštatuje, že zo žaloby žalobkyne vyplýva, že sa od žalovaného domáha náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur podľa zák. č. 514/2003 Z.z. tvrdiac, že jej nemajetková ujma vznikla v súvislosti s jej zaistením a obmedzením jej osobnej slobody po dobu 38 dní na základe dvoch

nezákonných rozhodnutí polície. V konaní bolo preukázané, že žalobkyňa požiadala žalovaného o predbežné prerokovanie nároku, a že žalovaný žalobkyňu neodškodnil. Odvolací súd nepovažoval za sporné skutočnosti, ktoré vyplynuli z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, a to, že žalobkyňa dňa 16.04.2012 vedome a protiprávne vstúpila na územie Slovenskej republiky z Ukrajiny, a že použila falošnú identifikačnú kartu na pobyt Francúzskej republiky. Rovnako nie je sporné, že žalobkyňa bola dňa 16.04.2012 zaistená, a to vyššie špecifikovaným „prvým rozhodnutím polície“ zo dňa 16.04.2012, podľa ktorého bola zaistená na účel vrátenia podľa medzinárodnej zmluvy podľa § 88 ods. 1 písm. d) zák. č. 404/2011 Z.z. a zároveň bola podľa § 88 ods. 5 zák. č. 404/2011 Z.z. umiestnená do Útvary policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 15.10.2012. Niet žiadnych pochyb o tom, že toto rozhodnutie polície bolo vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, ani o tom, že bolo na základe riadneho opravného prostriedku žalobkyne rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č.k. 4Sp 4/2012-45 zo dňa 26.04.2012 zrušené, a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Je tiež možné prisvedčiť zisteniu súdu prvej inštancie, že predmetné prvé rozhodnutie polície bolo krajským súdom zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie preto, že rozhodnutie bolo nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Následne dňa 04.05.2012 vydala polícia vyššie špecifikované v poradí druhé rozhodnutie, ktorým rozhodla, že žalobkyňa bola zaistená podľa § 88 ods.1 písm. d) zák. č. 404/2011 Z.z. na účel jej vrátenia v zmysle Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ukrajinou o readmisii osôb, nakoľko sa neoprávnené zdržiava na území Slovenskej republiky a zároveň bola podľa § 88 ods. 5 zák. č. 404/2011 Z.z. umiestnená do Útvary policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 15.10.2012, pričom lehota plynie od 16.04.2012. Aj toto rozhodnutie polície bolo vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť. Na základe riadneho opravného prostriedku žalobkyne bolo aj toto druhé rozhodnutie polície rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č.k. 2Sp 10/2012-36 zo dňa 10.05.2012 zrušené, a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Zistenie súdu prvej inštancie, že krajský súd predmetné druhé rozhodnutie polície zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie preto, že bol nedostatočne zistený skutkový stav a rozhodnutie bolo nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, považuje odvolací súd za správne.

11. Ak však súd prvej inštancie z vyššie uvedených zistení vyvodil právny záver, že ak boli predmetné rozhodnutia polície zrušené súdom z dôvodu nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov (prvé rozhodnutie polície) resp. z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu a zároveň nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov (druhé rozhodnutie polície), neboli zrušené pre nezákonnosť, a keďže neboli zrušené ako nezákonné, nevzniklo žalobkyňi právo na náhradu nemajetkovej ujmy nimi spôsobenej, je jeho rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení veci.

12. Odvolací súd dospel k opačnému záveru ako súd prvej inštancie, a to, že žalobkyňa preukázala nezákonné rozhodnutia polície o jej zaistení zo dňa 16.04.2012 a zo dňa 04.05.2012. Ak totiž tieto rozhodnutia boli Krajským súdom v Košiciach po preskúmaní ich zákonnosti právoplatne zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie, je súd v konaní o náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy, nimi spôsobenej, predmetnými rozhodnutiami krajského súdu viazaný, a o zákonnosti alebo nezákonnosti zrušených rozhodnutí nie je možné v občianskom súdnom konaní ďalej polemizovať, a súd ich v tomto konaní ani nemôže opätovne preskúmať. Pojem nezákonné rozhodnutie v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci totiž zahŕňa rozhodnutia orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci (v posudzovanej veci sa na konanie podľa zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní (ust. § 120 ods. 1 cit. zákona)), pričom nezákonnosť rozhodnutia orgánu verejnej moci je spravidla konštatovaná v rámci konania o preskúmanie zákonnosti a postupu správneho orgánu v správnom súdnictve. Odvolací súd v tejto súvislosti (zhodne so žalobkyňou v odvolaní) poukazuje na aktuálnu judikatúru Najvyššieho súdu SR, podľa ktorej zákonnosť či nezákonnosť rozhodnutia vo všeobecnosti je otázkou súladu rozhodnutia s objektívnym právom. Tak rozhodnutie, ktoré bolo zrušené z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, z dôvodu nesprávne alebo nedostatočne zisteného skutkového stavu ako i z dôvodu vady konania je nezákonné, a za splnenia ostatných zákonných podmienok môže zakladať zodpovednosť štátu za škodu, ktorá prípadne z takéhoto rozhodnutia vznikla účastníkov. Aj napriek tomu, že pojem nezákonné rozhodnutie nie je v zákone definovaný, je však možné konštatovať, že pod nezákonným rozhodnutím sa dá rozumieť akékoľvek rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré je v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky, alebo záväzkami Slovenskej republiky, vyplývajúcimi z platnej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, a bolo z dôvodu nezákonnosti zrušené alebo zmenené príslušným orgánom. Právna úprava sa síce osobitne nezmieňuje o tom, či nezákonnosť rozhodnutia musí byť konštatovaná priamo vo výroku zrušujúceho (zmeňujúceho) rozhodnutia, avšak podľa názoru

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, pokiaľ príslušný orgán určité rozhodnutie zrušil (zmenil) z dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia, je možné uzavrieť, že sa tak mohlo stať jedine z dôvodu jeho rozporu s platnými právnymi predpismi, a teda z dôvodu jeho nezákonnosti. Citované uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo 20/2009 zo dňa 30.05.2011 zodpovedá zmyslu a účelu inštitútu náhrady škody podľa zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a odvolací súd sa so závermi v ňom vyslovenými stotožňuje.

13. Podľa ust. § 5 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

14. Podľa ust. § 6 ods. 1 cit. zákona, ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

15. Podľa ust. § 6 ods. 3 veta prvá cit. zákona, ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, možno nárok na náhradu škody uplatniť aj vtedy, ak nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného prostriedku.

16. Obe vyššie špecifikované rozhodnutia polície o zaistení žalobkyne boli vykonateľné bez ohľadu na ich právoplatnosť, keď vykonateľnými sa stali v deň ich vydania, a v dôsledku ich okamžitej vykonateľnosti bola žalobkyňa dňom 16.04.2012 zaistená a umiestená do Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov. Proti oboch rozhodnutiam polície podala žalobkyňa riadny opravný prostriedok. Krajský súd v Košiciach obe rozhodnutia polície právoplatne zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie bez toho, aby došlo k prepusteniu žalobkyne na slobodu. Odvolací súd dospel potom k záveru, že obe rozhodnutia polície o zaistení žalobkyne, a to rozhodnutie PPZ úradu hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstva hraničnej polície Sobrance, oddelenie hraničnej kontroly PZ Čierna nad Tisou č. PPZ-HCP-SO11-73-005/2012 zo dňa 16.04.2012 ako aj rozhodnutie PPZ úradu hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstva hraničnej polície Sobrance, oddelenie hraničnej kontroly PZ Čierna nad Tisou č. PPZ-HCP-SO11-73-011/2012 zo dňa 04.05.2012 sú rozhodnutiami nezákonnými v zmysle ust. § 6 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012. Ak potom súd prvej inštancie vyhodnotil, že predmetné rozhodnutia polície zo dňa 16.04.2012 a zo dňa 04.05.2012 nie sú rozhodnutiami nezákonnými a žalobkyňa nevykonala náhradu nemajetkovej ujmy nimi spôsobenej, neposúdil vec po právnej stránke správne.

17. Ako správne uviedol už súd prvej inštancie, zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú jeho orgánmi podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je objektívna za súčasného splnenia podmienok, ktorých splnenie je žalobkyňa povinná v konaní preukázať, a to existenciu nemajetkovej ujmy, nezákonné rozhodnutie orgánu štátu, a príčinnú súvislosť medzi nemajetkovou ujmovou a nezákonným rozhodnutím. Otázku existencie nezákonných rozhodnutí posúdil odvolací súd vyššie. Preukázaním vzniku nemajetkovej ujmy zo strany žalobkyne sa pri odvolacom prieskume zaoberať nemohol, pretože súd prvej inštancie po prijatí vyššie uvedeného nesprávneho právneho záveru, že predmetné rozhodnutia polície neboli nezákonné, z dôvodu hospodárnosti konania v súvislosti s tvrdenou nemajetkovou ujmovou nevykonala žiadne dokazovanie a neprijal žiadny záver o tom, či žalobkyňa preukázala vznik nemajetkovej ujmy. Ohľadom príčinnej súvislosti uviedol, že ak by aj žalobkyňa vznikla škoda, túto si svojim konaním zavinila sama.

18. Ak mal súd prvej inštancie s poukazom na ust. § 8 ods. 6 písm. a) zák. č. 514/2003 Z.z. z výsluchu žalobkyne (z ktorého citoval len časť) vo veci zaistenia preukázané, že žalobkyňa svojím vedomým protiprávnym vstupom na územie SR z Ukrajiny a použitím falošnej identifikačnej karty na pobyt Francúzskej republiky sama zavinila, že začalo konanie o zaistení, a že zaistenie od 16.04.2012 do 23.05.2012 si zavinila sama, odvolací súd konštatuje, že jeho závery sú jednak pre nedostatočné odôvodnenie nepreskúmateľné, nie sú podložené žiadnou právnou argumentáciou, a sú navyše založené na selektívnom hodnotení dôkazov. Súd prvej inštancie si len v celom rozsahu osvojil argumentáciu žalovaného, pričom vyhodnotil tvrdenia a argumenty žalobkyne a všetky vykonané dôkazy jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti opomenul. Podaním žalobkyne (doručeným mu 18.02.2016), v ktorom podrobne opísala priebeh konania po jej vstupe na územie SR a s poukazom na jednotlivé relevantné ustanovenia zákona o azyle a zákona o pobyte cudzincov argumentovala, že nakoľko požiadala o azyl, jej zaistenie

neprichádzalo do úvahy, sa vôbec nezaoberal. Hoci jej tvrdenia mohol preveriť vyhodnotením dôkazu - pripojeného priestupkového spisu polície, neurobil tak, a z predmetného spisu polície použil na podporu svojich záverov v tejto časti len časť vylúčeného výsluchu žalobkyne vo veci zaistenia. Na zásadné tvrdenia žalobkyne nedal odpoveď. Takéto závery súdu prvej inštancie potom nemôžu v odvolacom prieskume obstáť.

19. Podľa ust. § 8 ods. 6 písm. a) zák. č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012, ktorý aplikoval súd prvej inštancie, právo na náhradu škody nevznikne, ak si osoba uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzbu zavinila sama. Žalobkyňa v odvolaní namietala, že aplikácia ust. § 8 ods. 6 písm. a) cit. zákona je vylúčená, pretože jej nebol uložený trest, ochranné opatrenie a ani nebola vzatá do väzby. S týmto názorom odvolací súd nesúhlasí. Aj keď z gramatického výkladu predmetného ustanovenia nevyplýva, že právo na náhradu škody nevznikne, ak si osoba zaistenie zavinila sama (zákon hovorí iba o treste, o ochrannom opatrení a o väzbe), z teleologického výkladu možno dospieť k záveru, že zákonodarca chcel prijatím takejto právnej normy zamedziť tomu, aby boli odškodňované také osoby, ktoré si obmedzenie alebo pozbavenie osobnej slobody zavinili svojim vlastným konaním. Uvedenú právnu normu je podľa názoru odvolacieho súdu možné aplikovať, aj keď žalobkyňa nebola vo väzbe, nebolo jej uložené ochranné opatrenie, ani trest odňatia slobody. Či si však žalobkyňa zaistenie (a to počas celej doby jeho trvania, ktorá nebola súdom prvej inštancie taktiež ustálená) skutočne zavinila sama, posúdi opätovne súd prvej inštancie v ďalšom konaní a novom rozhodnutí, v ktorom riadne vyhodnotí všetky dôkazy a dospeje ku skutkovým a právnym záverom, pričom sa vysporiada s argumentáciou oboch sporových strán, teda nielen žalovaného, ale aj žalobkyne, ktorá v odvolaní (ale už aj vo vyjadrení zo dňa 18.02.2016) namietala, že by si sama zavinila svoje zaistenie, keď zdôraznila, že požiadala o azyl ešte predtým, ako bolo vydané rozhodnutie o zaistení, v dôsledku čoho bolo konanie o jej administratívnom vyhostení prerušené.

20. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) a c) C.s.p. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie je právnym názorom odvolacieho súdu viazaný (ust. § 391 ods. 2 C.s.p.).

21. O náhrade trov konania (aj odvolacieho) rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 262 ods. 1 a § 396 ods. 3 C.s.p.).

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).